DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 31 sierpnia 1953 r. **Nr 14** **Poz. 135—144**

T R E Ś Ć :

135.

ZARZĄDZENIE Nr 179

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 lipca 1953 r.

w sprawie projektowania i wykonywania przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych.

(L. dz. D.VII/3/6701/53)

W związku z często występującymi usterkami w budownictwie miejskim, polegającymi na wadliwym wykonywaniu przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych i wynikającymi z tego powodu roszczeniami inwestorów i użytkowników oraz w celu właściwego uregulowania zagadnienia projektowania, wykonawstwa i odbioru przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych, zarządza się, co następuje:

§ 1. 1) Powołuje się zespół do opracowania w terminie do dnia 1 września 1953 r. projektu instrukcji w sprawie projektowania, wykonawstwa i odbioru robót kominowych, w którego skład wchodzą: przedstawiciele Departamentu Techniki, Departamentu Nadzoru Budowlanego, Centralnego Zarządu Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego i Centralnego Zarządu Budownictwa Miejskiego „Warszawa". Przedstawiciel Departamentu Nadzoru Budowlanego jest przewodniczącym zespołu.

2) Posiedzenia zespołu, o którym mowa w ustępie 1. odbywać się będą w godzinach służbowych i członkowie zespołu nie otrzymują wynagrodzenia za udział w posiedzeniach.

§ 2. Centralny Zarząd Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego opracuje w terminie do dnia 1 października 1953 r. katalog typowych rozwiązań projektowych dla kanałów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych z uwzględnieniem zastosowania pustaków ceramicznych i prefabrykowanych.

§ 3. Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego opracuje na podstawie instrukcji (§ 1 ustęp 1) i katalogu typowych rozwiązań projektowych (§ 2) popularną broszurę dla wykonawców robót kominowych i wyda ją w terminie do dnia 1 stycznia 1954 r.

§ 4. Centralne zarządy budowlano-montażowe i Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych wydadzą nadzorowanym jednostkom zarządzenia wewnętrzne o konieczności stosowania przy murowaniu kanałów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych z cegły, szablonów ze skrzynek lub klocków oraz przepon w celu zabezpieczenia przewodów w części wymurowanej przed zagruzowaniem i zanieczyszczeniem zaprawą.

Przewody kominowe powinny być wykonywane z dokładnym rapowaniem oraz wyciorami, umieszczonymi w piwnicy.

§ 5. Departament Zatrudnienia i Płac wystąpi o uzupełnienie nowego katalogu stawek jednostkowych w dziale 3 § 3 pkt. 7 str. 19 w kierunku podkreślenia obowiązku wykonywania kanałów w zasadzie przy użyciu szablonów, traktując murowanie kanałów bez użycia szablonów jako wyjątek.

§ 6. Centralne zarządy budowlano-montażowe i Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych zobowiążą kierowników budów do prowadzenia imiennej ewidencji murarzy wykonywujących roboty kominowe na danym obiekcie np. przez wpisywanie nazwisk wykonawców bezpośrednio na rysunkach roboczych.

§ 7. W przypadkach ujawnienia złej jakości wykonywania przewodów kominowych, należy ściśle przestrzegać przepisy o odpowiedzialności za produkcję złej jakości.

§ 8. Należy wprowadzić zasadę kontroli przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych po ukończeniu stanu surowego budynku przy udziale przedstawiciela miejscowego organu władzy budowlanej, nadzoru kominiarskiego, inspektora nadzoru i wykonawcy wraz ze sporządzeniem odnośnego protokółu. Nadzór kominiarski powinien przynajmniej raz skontrolować kominy w trakcie wykonywania stanu surowego.

§ 9. W czasie dokonywania odbioru ostatecznego należy przeprowadzać próby prawidłowego działania przewodów kominowych, spalinowych i wentylacyjnych. Próby działania przewodów kominowych i spalinowych przeprowadza się przy pomocy rozpalenia ognia w paleniskach.

§ 10. Departament Techniki w porozumieniu z Centralnym Zarządem Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego wystąpi do Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o zwiększenie produkcji pustaków ceramicznych dymowych i wentylacyjnych.

§ 11. Centralne zarządy budownictwa miejskiego przy ustalaniu planu produkcji na 1954 r. uwzględnią uruchomienie produkcji betonowych i glino-betonowych pustaków wentylacyjnych o scalonych wymiarach w podległych zakładach betoniarskich.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1953 r.

Minister w. z. **J. Żakowski**

136.

ZARZĄDZENIE Nr 180

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 lipca 1953 r.

o zmianie zarządzenia w sprawie stosowania płyt pilśniowych w budownictwie.

(L. dz. DVII/3/6304/53)

W instrukcji stanowiącej załącznik do zarządzenia Nr 109 z dnia 11 września 1951 r. w sprawie stosowania płyt pilśnio-

nych w budownictwie (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 11 poz. 105), wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

§ 1. Część A tymczasowej instrukcji o stosowaniu płyt pilśniowych w budownictwie, zawierająca tytuły: „Charakterystyka płyt i wytyczne ogólne" i „Własności techniczne płyt pilśniowych" otrzymuje brzmienie:

A. Charakterystyka płyt i wytyczne ogólne.

Instrukcja obejmuje typowe rodzaje zastosowania płyt pilśniowych zarówno porowatych jak i twardych, w budowlach mieszkalnych, przemysłowych i gospodarczych oraz sposób wykonywania odnośnych robót budowlanych z użyciem płyt pilśniowych.

1. **Określenie.**

Płyty pilśniowe są to płyty budowlane, złożone z pilśni powstałych przez osadzenie na sicie włókien drzewnych zawieszonych w wodzie. Płyty są sztywne, jednorodne — służą jako materiał izolacyjny, okładzinowy lub pomocniczy — konstrukcyjny.
Płyty porowate są to płyty budowlane złożone z pilśni suszonych w suszarni i posiadające ciężar objętościowy do 320 kg/m³.
Płyty twarde są to płyty budowlane złożone z pilśni suszonych pod ciśnieniem w prasie hydraulicznej i posiadające ciężar objętościowy powyżej 850 kg/m³.

2. **Wymiary.**

Płyty	Grubość mm	Szerokość cm	Długość cm
Porowate	12,5, 20, 25,	122	300, 275, 250
Twarde	4, 5,	122	550, 345, 300 250, 205
		(125)	(500), (250)

Wymiary w nawiasach produkuje się w mniejszych ilościach. Wymiary grubości mniejszej niż 4 mm tylko na partie powyżej 10,000 m².
W przypadku zapotrzebowania płyt o grubości lub długości innej niż przytoczone, należy porozumieć się z fabryką lub dystrybutorem.

3. **Klasyfikacja płyt.**

W zależności od sposobu produkcji rozróżnia się:
płyty porowate o znaku P
płyty twarde o znaku T
W zależności od ciężaru objętościowego, nasiąkliwości i wytrzymałości oraz wyglądu rozróżnia się:
płyty klasy I
płyty klasy A
płyty klasy B

4. **Sposób i przykład oznaczania.** Płyty oznacza się podając kolejno: rodzaj, typ, klasę, wymiary: grubości i powierzchni. Grubość wyraża się w mm. Wymiary powierzchni określa się za pomocą dwóch wymiarów wyrażonych w cm, powiązanych znakiem x, z których pierwszy oznacza szerokość, a drugi — długość płyty. Przykład oznaczania płyty porowatej klasy I grubości 12,5 mm, szerokości 122 cm, długości 250 cm.
Płyta pilśniowa PI 12,5 — 122 x 250

5. **Przechowywanie płyt.** Płyty należy przechowywać w pomieszczeniach krytych, suchych z urządzeniem do przewietrzania. Płyty należy składać pionowo w stosy. Płyty w stosach powinny spoczywać na podkładkach z drewna gęsto ułożonych, na równej podłodze. Płyty na stosach nie powinny zwisać.

6. **Pomiar.** Płyty mierzy się w metrach kwadratowych lub w tonach z dokładnością do dwóch znaków po przecinku.

Właściwości techniczne płyt pilśniowych.

1. **Barwa i faktura powierzchni:** Płyty są barwy jasnej, kremowej lub szarokremowej. Płyty porowate na jednej płaszczyźnie mają odcisk drobnych karbów, a druga płaszczyzna jest lekko szorstka. Odcisk karbów nadaje płytom estetyczny wygląd, co ma znaczenie przy stosowaniu płyt jako okładzin (suchy tynk) wewnątrz budynków. Karby te przyczyniają się również do lepszego przylegania zaprawy, jeżeli płyty tynkujemy.
Płyty twarde mają jedną płaszczyznę gładką z połyskiem, a na drugiej płaszczyźnie, która jest matowa, znajduje się deseń w postaci odcisku drobnej siatki. Faktura płaszczyzny z odciskiem siatki może być wykorzystana w celach dekoracyjnych

2. **Ciężar.**

Płyty	Objętościowy kg/m³	Powierzchniowy kg/m²
Porowate	200—320	około 1/4 kg na 1 m² na 1 mm grubości
Twarde	850—1100	około 1 kg na 1 m² na 1 mm grubości

3. **Wilgotność.** Równowaga higroskopijna ustala się w granicach: płyty porowate około 7-12%, płyty twarde około 6-8%, przy wilgotności względnej powietrza 65% i temperaturze 20° C, a za tym niżej niż dla drewna zwykłego.

4. **Nasiąkliwość.** Płyty pilśniowe po zanurzeniu w wodzie w ciągu 6 godzin wykazują w stosunku do stanu pierwotnego wzrost ciężaru w granicach:
płyty porowate około 30 — 70% zależnie od klasy
płyty twarde „ 25 — 50% jakości

5. **Rozszerzalność.** Rozszerzalność płyt pilśniowych pod wpływem wilgoci na szerokość i długość — 0,1 — 0,5% (ostatnia liczba odnosi się do warunków szczególnie niekorzystnych).
W praktyce przyjmuje się 1-2 mm na 1 m bieżący płyty. Pęcznienie na grubość: do 15-25% w stosunku do wymiarów pierwotnych. Pęcznienie nie jest trwałe i zmniejsza się znacznie lub zanika po wysuszeniu płyt, zwłaszcza porowatych.

6. **Przewodność cieplna.** Współczynnik przewodności cieplnej w zwykłych warunkach wilgotności i temperatury:

Płyty	kcal/m h°C
Porowate	około 0,035 — 0,05
Twarde	około 0,10 — 0,15

Niska przewodność cieplna płyt porowatych wskutek dużej ilości zamkniętych porów wypełnionych powietrzem, których objętość przekracza 80% miąższości płyty, kwalifikuje płyty porowate do najbardziej skutecznych materiałów izolacyjnych.

7. **Własności dźwiękowe.** Tłumienie dźwięków przez płytę pilśniową porowatą o grubości 12,5 mm wynosi około 20 db.
Płyty porowate izolują zatem od dźwięku — dotyczy to np. ścian działowych, stropów oraz izolacji przeciwstukowej pod podłogi i schody.
Chłonność dźwięków przez płytę porowatą o grubości 12,5 mm, przy spotykanej zazwyczaj częstotliwości drgań (250-2000c/S) wynosi średnio około — 0,35-0,40. Płyty porowate posiadają zatem wysoką dźwiękochłonność; używa się ich do adaptacji dźwiękowych w budynkach użytkowania zbiorowego i tłumienia hałasów w zakładach pracy.

8. **Twardość.** Płyty twarde odznaczają się znaczną twardością i są odporne na uderzenia, a przy należytej konserwacji — na ścieranie. Służą zatem jako okładziny elementów budowlanych (np. podłóg) i przedmiotów narażonych na działanie sił zewnętrznych.

Płyty porowate są do pewnego stopnia miękkie wskutek dużej zawartości powietrza, a przy tym dostatecznie zwięzłe. Poza zastosowaniem jako izolacji, można je używać jako okładziny ścian sufitów wewnątrz budynków, a tynkowane służą w pewnych przypadkach jako ścienne okładziny zewnętrzne.

9. **Wytrzymałość.** Płyty twarde posiadają dużą wytrzymałość na zginanie, rozciąganie, ściskanie oraz znaczną elastyczność. Granice wytrzymałości płyt twardych średnio wynoszą:
   zginanie 200-400 kg/cm²
   rozciąganie 100-200 kg/cm²
   Twardość mierzona za pomocą aparatu Defibratora typ C—200—375 kg/cm². Płyty porowate są dostatecznie sztywne, wykazują przy tym odporność przy badaniu ściśliwości. Wytrzymałość płyt porowatych na zginanie: 14—22 kg/cm².
10. **Odporność** na ogień dla płyt pilśniowych należy przyjmować podobnie jak dla drewna miękkiego z tą różnicą, że płyty palą się wolniej i mniejszym płomieniem.
11. **Odporność na zagrzybienie** również jak u drewna.

§ 2. Część B, tytuł „Płyty twarde" ust. 6 otrzymuje brzmienie:

Ścianki działowe z płyt pilśniowych na konstrukcji szkieletowej drewnianej.

1. **Zastosowanie.** Ścianki działowe z płyt pilśniowych na konstrukcji szkieletowej drewnianej stosuje się do przegród wewnętrznych pomieszczeń w budynkach administracyjnych, biurowych, gospodarczych, barakach itp. Nadają się w pierwszym rzędzie tam, gdzie jest wymagana duża dźwiękochłonność. Celem zwiększenia dźwiękochłonności przestrzeń pomiędzy płytami można wypełnić innymi materiałami izolacyjnymi, jak płyty torfowe, wata szklana bądź też wstawić luźno wewnątrz ścianki płyty porowate klasy B. W przypadkach, gdzie nie jest specjalnie wymagana dźwiękochłonność ścianek można stosować płyty twarde klasy I, z dodaniem do wewnątrz płyt porowatych klasy B.
2. **Konstrukcję szkieletową drewnianą** wykonuje się z łat o przekroju 50x76 mm, które stanowią dobrą osnowę pod płyty. Można też stosować i inne przekroje jak 60x60 mm, lub o wymiarach zbliżonych, zależnie od wysokości i długości ścianek działowych
   Rozstawienie (w osi) słupków i rozpórek pomiędzy nimi uzależniona jest od rodzaju i szerokości płyt pilśniowych oraz sposobu wykonania ścianki, jak np.:
   a) w ściance obustronnie tynkowanej, przy użyciu płyt porowatych o szerokości 122 cm i przy układaniu ich długościami wzdłuż pionu ściany (pionowo) — rozstaw słupków powinien wynosić 40,8 cm od osi do osi. W tym przypadku można zastosować rozpórki o mniejszym przekroju niż przekrój słupków i rozstawić je w odstępach pionowych co 75 cm.
   b) w ściance z płyt twardych o szerokości 122 cm i przy układaniu ich długościami wzdłuż ścianki (poziomo) rozstaw słupków powinien wynosić 50-60 cm od osi do osi.
   W tym przypadku należy zastosować rozpórki o tym samym przekroju co słupki.
   Całość konstrukcji szkieletowej drewnianej wiąże się na wciosy, zbija się gwoździami i zamocowuje bezpośrednio do ścian, podłogi i sufitu kotewkami o długości około 12 cm, bądź też gwoździami do uprzednio osadzonych klocków drewnianych.
   Konstrukcję drewnianą, w szczególności przy zastosowaniu płyt porowatych należy zaimpregnować.

§ 3. Część C, tytuł „Szczegóły przytwierdzania i wykańczania płyt pilśniowych" ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Sposoby przybijania płyt do szkieletu.

Płyty należy zwilżać przed umocowaniem ich do szkieletu.

Płyty porowate należy zwilżać przez skropienie lub zmoczenie wodą za pomocą szmatki, gąbki czy też szczotki lub pędzla, tej powierzchni płyty, która zostanie przytwierdzona do szkieletu.

Płyty twarde można zanurzyć na kilka minut do wody lub skrapiać je obficie, po czym płyty zarówno twarde jak i porowate składa się na stos parami w taki sposób, aby strony zwilżone stykały się ze sobą. Płyty po zwilżeniu należy ułożyć na równym podłożu, w pomieszczeniach ani zbyt suchych ani ciepłych, niedopuszczając zwłaszcza bezpośredniego działania na nie promieni słonecznych.

Płyty powinny pozostawać przed ich użyciem nieporuszone przez minimum 6 godzin w przypadku płyt porowatych, a 24 godziny w przypadku płyt twardych.

Nawilżanie płyt zwiększa ich wilgotność, przez co uzyskują procentowo niewielkie zwiększenie wymiarów w każdym kierunku Przybicie płyty w takim stanie do szkieletu powoduje w następstwie, na skutek skurczu po powrocie płyty do jej normalnej wilgotności (po wyschnięciu) pewne naprężenia w płycie, co daje gwarancję otrzymania idealnie gładkiej powierzchni.

Dalszą korzyścią wynikającą z nawilgocenia płyt jest to, że płyta w każdym przypadku zwiększenia wilgotności wskutek pobrania jej ze szkieletu, czy to z otaczającego powietrza, nie wykazuje falowania powierzchni. W przypadku gdy płyty nie są nawilżone, zwiększenie ich objętości, jakkolwiek jednostkowo niewielkie, powoduje wypaczanie i sfalowanie powierzchni bardzo trudne do naprawienia.

Ponadto nawilgacanie płyt twardych ułatwia dociśnięcie płyty do szkieletu i wbijanie gwoździ.

Ze względu na duże wymiary przybijanych płyt należy zawsze przeznaczyć do tej pracy cieślę i pomocnika pracujących wspólnie przy rozmieszczaniu i umocowywaniu płyt na podłożu.

Po umieszczeniu płyty na właściwym miejscu jeden robotnik przytrzymuje ją, podczas gdy drugi przybija płytę od góry kilku gwoździami w taki sposób, aby płyta swobodnie zwisała i nie dotykała podłogi. Tak przymocowaną płytę przybija się następnie pośrodku z góry na dół, a po przybiciu rzędów środkowych wbija się rzędy gwoździ przy jej krawędziach.

Można też, po wstępnym przymocowaniu płyty, rozpocząć przybijanie od krawędzi, która znajduje się najbliżej poprzednio umocowanej płyty, a następnie wbijać kolejno dalsze rzędy gwoździ z góry na dół, aż do krawędzi przeciwległej.

Zarówno przy pierwszej, jak i drugiej metodzie płyty są równo przymocowane. W czasie przybijania nie należy opierać płyt o podłogę, najlepiej ustawić je na klinach o grubości około 1 cm, które po prowizorycznym przybiciu płyt usuwamy, otrzymując w ten sposób swobodny zwis płyt.

Płyty należy przymocowywać na luźny styk albo z pozostawieniem szczelin 2-3 mm, nie należy wtłaczać płyt ciasno obok siebie. Styki płyt powinny być przybijane na łatach (słupkach) szkieletowych.

Przy umocowaniu płyt porowatych gwoździe rozmieszczone są w odległości 10 cm od siebie na krawędziach płyt i w odległości 20 cm w rzędach środkowych. Przy krawędziach płyt gwoździe wbija się w odległości nie mniejszej niż 1 do 1,5 cm od krawędzi. Przy szerokości płyt 122 cm otrzymujemy zazwyczaj cztery rzędy gwoździ ułożonych wzdłuż płyty. Przy przybijaniu płyt twardych rozstaw gwoździ skrajnych można zwiększyć do 15 cm, a w rzędach środkowych do 30 cm.

Do przymocowania płyt należy używać specjalnych gwoździ ocynkowanych, których produkcja została rozpoczęta.

Gwoździe powinny być dłuższe o 25 mm od grubości przybijanej płyty, to jest np. przy płycie o grubości 12.5 mm gwoździe powinny być o długości nie mniejszej niż 37.5 mm.

Jeżeli brak specjalnych gwoździ, to do płyt porowatych, które mają być pokryte tynkiem, można zastosować gwoździe podobne do papowych z szerokimi łebkami. Jeżeli płyty porowate i twarde mają pozostać w naturalnej fakturze lub przy wykończaniu powierzchni pod malowanie, należy używać gwoździ z małymi łebkami, które przy wbijaniu wchodzą całkowicie w płytę i są niewidoczne. Gwoździe takie wbija się w płytę za pomocą młotka i metalowego „punktaka", który umożliwia wbicie gwoździa poniżej powierzchni płyt bez pozostawienia śladów na płycie od uderzeń młotka.

§ 4. Zarządzenie obowiązuje od dnia 29 lipca 1953 r.

Minister w. z. **J. Żakowski**

137.

ZARZĄDZENIE Nr 186

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 lipca 1953 r.

w sprawie przeszkolenia majstrów w zakresie organizacji pracy zespołowej i ustalenia osób odpowiedzialnych za uzespołowienie robót.

(L. dz. D.VII/1/7473/53)

W celu usprawnienia organizacji robót budowlanych, podniesienia wydajności pracy, osiągnięcia wyższych wskaźni-

ków przerobowych należy stosować zespołowe metody pracy we wszystkich robotach, szczególnie murowych i tynkowych. W związku z tym zarządza się co następuje:

§ 1. Centralne zarządy wykonawstwa budowlanego (Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych) polecą nadzorowanym przedsiębiorstwom niezwłocznie zorganizować 15 do 20-godzinne kursy szkoleniowe majstrów budowlanych, w ramach funduszu szkolenia wewnątrz-zakładowego, w zakresie organizacji zespołowej pracy w robotach budowlanych.

§ 2. 1) Szkolenie, o którym mowa w § 1, należy przeprowadzić zgodnie z programem nauczania, stanowiącym załącznik do zarządzenia.

2) Tematem przeszkolenia powinno być dokładne zapoznanie majstrów z nowoczesnymi zespołowymi metodami pracy we wszystkich robotach, szczególnie murowych i tynkowych, łącznie z właściwą organizacją miejsca roboczego i stosowaniem odpowiednich zracjonalizowanych narzędzi i sprzętu.

3) Centralne zarządy powołają na instruktorów szkolenia wyróżniających się fachowców w zakresie zespołowych metod pracy.

§ 3. Centralne zarządy zorganizują i ukończą szkolenie majstrów w terminie do dnia 15 września 1953 r.

§ 4. Po ukończeniu przeszkolenia przedsiębiorstwa wydadzą majstrom budowlanym zaświadczenia o ukończeniu kursu.

§ 5. Majster budowlany powinien posiadać poza wymaganymi kwalifikacjami zawodowymi teoretyczną i praktyczną znajomość zespołowych metod pracy. Jednym z podstawowych obowiązków majstra jest prawidłowe organizowanie pracy zespołowej na budowie.

§ 6. Po ukończeniu akcji weryfikowania i zakwalifikowania majstrów budowlanych w zakresie organizowania pracy czyni się odpowiedzialnymi:

1) majstrów budowlanych — za stopień uzespołowienia robót murowych i tynkowych w ramach ustalonych dla danej budowy dyrektywnych wskaźników oraz za prawidłową organizację miejsc roboczych.

2) kierowników robót — za prawidłową organizację budowy oraz przygotowanie i zabezpieczenie odpowiedniego frontu robót.

3) głównych inżynierów zarządów budowlanych — za stopień uzespołowienia robót murowych i tynkowych w ustalonej wysokości dla zarządu budowlanego.

§ 7. Zobowiązuje się naczelnych inżynierów centralnych zarządów oraz przedsiębiorstw do podsumowywania w ramach organizowanych miesięcznych narad produkcyjnych wyników uzespołowienia robót.

§ 8. Zobowiązuje się dyrektorów przedsiębiorstw (wojewódzkich zarządów budowlanych przedsiębiorstw powiatowych) do nagradzania z funduszu nagród majstrów za szczególne osiągnięcia w uzespołowieniu robót murowych i tynkowych na budowie.

§ 9. Dyrektorzy centralnych zarządów (Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych) wydadzą polecenia, nakładające na inspektorów wykonawstwa centralnych zarządów obowiązek przeprowadzania okresowych inspekcji wykonania planu uzespołowienia robót.

§ 10. Dyrektorzy centralnych zarządów (Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych) stosować będą właściwe sankcje służbowe w stosunku do osób winnych niewykonania planu w zakresie uzespołowienia robót budowlanych.

§ 11. Departament Techniki przy współpracy Departamentu Zatrudnienia i Płac analizuje rozwój organizacji robót zespołowych w resorcie, w ramach nadsyłanej kwartalnej sprawozdawczości z wykonania planu postępu technicznego oraz przedstawia Ministrowi stosowne wnioski usprawniające.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1953 r.

Minister **R. Piotrowski**

Załącznik do zarządzenia Nr 186

Program szkolenia majstrów w zakresie organizacji pracy zespołowej

Przedmiot	Wyszczególnienie	Ilość godzin
I Istota i zasady pracy zespołowej	1) Podział pracy złożonej na czynności proste	1
	2) Korzyści wynikające ze stosowania zespołowych metod pracy w ustroju socjalistycznym	2
II Podstawowe zasady pracy rytmicznej i ciągłej	3) Podział frontu robót na działki robocze	
	a) dwudziałkowa organizacja miejsca roboczego	1
	b) trzydziałkowa organizacja miejsca roboczego	1
III Organizacja miejsc roboczych w robotach murowych	4) Należyte ustawienie dwójek lub trójek roboczych w robotach murowych	1—2
	5) Prawidłowe zorganizowanie zespołów wg grup zaszeregowanych robotników wykwalifikowanych i przyuczonych oraz zespołów brygadowych piątkowych, szóstkowych i dziewiątkowych.	2—3
	6) Terminowe przygotowanie następnej działki roboczej w czasie wykonywania robót na pierwszej działce.	1—2
IV Sprzęt racjonalizatorski w robotach murowych	7) Stosowanie warstwopionów, szablonów do okien, łopat do zapraw i klamer do sznura.	1
V Organizacja miejsc roboczych w robotach tynkowych	8) Organizacja pracy w zespole dwójkowym z uwzględnieniem organizacji pracy tynkowania od dołu.	1
	9) Organizacja pracy w zespole trójkowym z uwzględnieniem organizacji tynkowania od dołu.	1
	10) Zapewnienie ciągłości pracy dla zespołów.	1
	11) Stosowanie zracjonalizowanych narzędzi do robót tynkowych.	1
VI Tynkowanie mechaniczne	Organizacja pracy przy mechanicznym tynkowaniu wg instrukcji Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli pt. „Tynkowanie mechaniczne".	2—4
	razem	16—20

138.

ZARZĄDZENIE Nr 188

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 6 sierpnia 1953 roku

w sprawie opracowania norm oraz wskaźników techniczno-ekonomicznych do obliczania nakładów i kosztów produkcji budowlanej.

(L. dz. SWKCiU/91/53)

Celem przygotowania podstaw do obliczania nakładów materiałów, robocizny i pracy maszyn oraz związanych z tym kosztów produkcji budowlanej — zarządzam co następuje:

§ 1. 1. Instytut Budownictwa Mieszkaniowego w oparciu o opracowanie dotyczące jednolitych norm kosztorysowych przygotuje nowe wydanie „Tymczasowych norm zużycia podstawowych materiałów budowlanych" z uwzględnieniem poprawek na podstawie przeprowadzonych badań i doświadczeń oraz uzupełnienie działami robót malarskich, zduńskich i impregnacyjnych, w terminie do dnia 30 listopada 1953 roku.

2. Wydatki związane z wykonaniem w/w opracowania pokrywane będą z funduszów przydzielonych na ten cel resortowi przez Urząd Rady Ministrów i Ministerstwo Finansów.

§ 2. 1. Centralny Zarząd Zakładów Prefabrykacji opracuje normy nakładu materiałów przy produkcji prefabrykatów, wymienionych w załączniku Nr 1 do zarządzenia.

2. Prace powyższe należy wykonać w ramach normalnych programów pracy. W przypadkach szczególnych — ze względu na konieczność dotrzymania terminu w ramach posiadanego pokrycia — ze środków obrotowych przeznaczonych na prace zlecone.

3. Normy zużycia podstawowych materiałów grupy A, należy wykonać w terminie do dnia 15 sierpnia 1953 roku.

4. Termin wykonania norm zużycia materiałów pomocniczych ustala się na dzień 1 września 1953 roku.

§ 3. 1. Centralny Zarząd Biur Projektowych opracuje wskaźniki nakładu materiałów, robocizny i pracy maszyn budowlanych na ogólną jednostkę obmiarową dla budowli wymienionych w załączniku Nr 2 do zarządzenia na podstawie obliczeń zawartych w zweryfikowanych kosztorysach szczegółowych.

2. Wskaźniki należy opracować z podziałem według scalonych elementów, podając:

a) podstawowe materiały wyszczególnione w jednostkach obmiaru i wartościowo (bez generalii) oraz procent wartościowego udziału tych materiałów w stosunku do wartości wszystkich materiałów;

b) pozostałe materiały określone procentowo w zbiorczej pozycji do ogólnej wartości materiałów;

c) pracochłonność robót podstawowych wyszczególnioną w godzinach według scalonych elementów i zawodów z podziałem na rzemieślników i pomoc;

d) pracochłonność robót pomocniczych określoną procentowo w zbiorczej pozycji;

e) pracochłonność maszyn budowlanych wyszczególnioną w roboczo-godzinach z podziałem według scalonych elementów.

3. Opracowanie powyższe należy wykonać w odniesieniu do ogólnej jednostki obmiaru budowli, np. na 100 m³ budynku, na bazie kosztorysów sporządzonych przez miastoprojekty, a szczególnie kosztorysów budowli typowych, przy uwzględnieniu jednolitych założeń kosztorysowych, które ustali C. Z. Biur Projektowych w porozumieniu z Samodzielnym Wydziałem Kosztorysów, Cen i Umów. Prace powyższe należy wykonać w ramach bieżących programów pracy.

4. Termin wykonania powyższego opracowania ustala się na dzień 25-go września 1953 roku.

§ 4. 1. Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego: Warszawa, Śląsk, Zachód, Północ, Południe, Budownictwa Wojskowego, Robót Inżynieryjnych, Robót Instalacyjnych oraz Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych opracują wskaźniki nakładu robocizny, pracy maszyn oraz podstawowych materiałów w odniesieniu do 1 miliona złotych przerobu w roku 1953, uwzględniając doświadczenia z lat ubiegłych oraz zmiany wynikłe z postulatów postępu technicznego i zmiany cen na przestrzeni lat 1950-1953, według stref płacy.

2. Pracę powyższą należy wykonać według założeń ustalonych przez Centralny Zarząd w porozumieniu z Departamentem Techniki, Centralnym Zarządem Zaopatrzenia i Samodzielnym Wydziałem Kosztorysów, Cen i Umów.

3. Termin wykonania powyższego opracowania ustala się na dzień 25 sierpnia 1953 roku.

4. Prace powyższe należy wykonać w ramach normalnych programów pracy. W przypadkach szczególnych — ze względu na konieczność dotrzymania terminu **w ramach posiadanego pokrycia ze środków obrotowych** przeznaczonych na prace zlecone.

§ 5. Departament Zatrudnienia i Płac ustali wytyczne do poprawienia wskaźników pracochłonności ustalonych przez Centralny Zarząd Biur Projektowych przy uwzględnieniu norm pracy podanych w Katalogu Norm i Stawek Jednostkowych z roku 1953, w terminie do dnia 20 sierpnia 1953 roku.

§ 6. Departament Techniki ustali wytyczne do poprawienia wskaźników nakładu materiałów i pracy maszyn budowlanych w oparciu o założenia planu technicznego na rok 1954, w terminie do dnia 1 września 1953 roku.

§ 7. 1. Zespół Norm Kosztorysowych powołany w resorcie zarządzeniem Nr 29 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 19 lutego 1952 roku, obejmie koordynację i kontrolę całości prac związanych z przygotowaniem norm i wskaźników.

2. Prace powyższe przeprowadzi zespół w porozumieniu z Biurem Norm Kosztorysowych Urzędu Rady Ministrów i Centralnym Urzędem Gospodarki Materiałowej.

§ 8. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 lipca 1953 r.

Minister w. z. **J. Żakowski**

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 188

PROGRAM

opracowania norm nakładu materiałów dla produkcji pomocniczej.

1. Opracowanie norm indywidualnych i grupowych zużycia podstawowych materiałów: cementu — wg marki, kruszywa zwykłego i szlachetnego, żużla i żelaza i innych materiałów dla następujących wyrobów:

belki DMS (mb)	— ok.	18 typów
nadproża (mb)	— ok.	7 typów
płyty dachowe żwirowe	—	1 typ
„ „ żużlowe	—	3 typy
płyty chodnikowe	—	2 typy
płytki ksylolitowe	—	1 typ
płytki terrazo	—	1 typ
płytki Golvetten	—	1 typ
krawężniki (szt-mb)	—	3 typy
kręgi studzienne (szt)	—	3 typy
parapety okienne	—	2 typy
wanny terrazowe	—	1 typ
pustaki DMS	—	2 typy
trylinka	—	3 typy
elementy strunobeton.	— ok.	6 typów
biegi ZOR-II	—	4 elementy
słupy ogrodzeniowe	—	8 typów
deski ogrodzeniowe	—	4 typy

2. Normy indywidualne zużycia drewna na mb. poszczególnych elementów składowych okien zespolonych, okien krosnowych balkonów zespolonych, drzwi gładkich i płycinowych oraz norm indywidualnych na:

okna krosnowe — 401, 402, N1, N2, N16	— 5 typów
okna ościeżnicowe — B2	— 1 typ
okna zespolone — B2, C2, E2, B, E	— 5 typów
balkony zespolone — B2b, C2b, E2b	— 3 typy
drzwi płycinowe — P.2.85	— 1 typ
drzwi gładkie — Gp60, Gp70, Gp80, Gp85, Gsm60, Gsm70, Gsd70, Gsd80, Gsd85	— 9 typów

3. Wypośrodkowanie norm grupowych zużycia drewna na okna zespolone i drzwi gładkie oraz opracowanie indywidualnych i grupowych norm zużycia sklejki na drzwi gładkie i płycinowe.

4. Normy indywidualne i grupowe zużycia materiałów pomocniczych: kleju „516", gwoździ, papieru ściernego,

ksylamitu, minii i benzyny oraz normy grupowe zużycia okuć na okna zespolone i drzwi płytowe.

5. Normy grupowe zużycia materiałów na Siporex, Siporex zbrojony i Ytong — 3 typy.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 188

PROGRAM

opracowania wskaźników na milion złotych przerobu i na 100 m³ budynku w odniesieniu do następujących rodzajów budynków:

1	budynki mieszkalne	8 typów	(w tym 6 typowych — konstr. murowa i mieszana
2.	budynki administracyjne	— 2 typy	(konstrukcja murowa i żelbetowa)
3.	szkoły	— 2 typy	
4.	szpitale	— 1 typ	
5.	przedszkola	— 1 typ	
6.	ambulatoria	— 1 typ	
7.	hotele miejskie	— 2 typy	
8.	domy towarowe	— 2 typy	
9.	kotłownie osiedlowe	— 2 typy	
10.	drogi wewnątrz bloków mieszkalnych	— 3 typy	
11.	rurociągi terenowe wewnątrz bloków mieszkaniowych (c.o., wod.-kan., gaz) po	— 2 typy	

na podstawie skorygowanej dokumentacji technicznej z roku 1952 według poziomu cen porównalnych z roku 1950 z podziałem według scalonych elementów.

139.

ZARZĄDZENIE Nr 189

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 4 sierpnia 1953 r.

w sprawie: zasad organizacji i zakresu działania komórek szkolenia wewnątrz-zakładowego w jednostkach organizacyjnych resortu Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

(L. dz. D.XIII/6/7149/53)

W związku z istniejącymi usterkami w pracach komórek szkolenia wewnątrz-zakładowego, które, jak wykazała analiza, w znacznej mierze wynikały z braku szczegółowego określenia organizacji i zakresu działania tych komórek, zarządza się co następuje:

§ 1. Centralne zarządy, Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych i nadzorowane przez nie jednostki obowiązane do prowadzenia szkolenia wewnątrz-zakładowego, zgodnie z zarządzeniem Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 29.I.1952 r. w sprawie szkolenia zawodowego robotników w zakładach pracy (Dz. Urz. Min. B. M. i O. Nr 2 poz. 21) przystosują organizacje komórek szkoleniowych do podanych zasad w § 2, 3 i 4.

§ 2. W skład utworzonego w centralnych zarządach oraz Zarządzie Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych (działach technicznych) stanowiska st. inspektora szkolenia wewnątrz-zakładowego mogą w zależności od potrzeb wejść następujący pracownicy:

1) inspektor szkolenia wewnątrz-zakładowego, jako odpowiedzialny kierownik samodzielnego stanowiska, którym powinien być pracownik posiadający praktykę zawodową w dziedzinie budownictwa i co najmniej 2-letnią praktykę w pracy szkoleniowej.

2) starszy referent, którym powinien być pracownik biurowy ze znajomością sprawozdawczości, planowania i prowadzenia kancelarii.

§ 3. 1) W zjednoczeniach i wojewódzkich zarządach budowlanych przedsiębiorstw powiatowych samodzielne sekcje szkolenia wewnątrz-zakładowego podlegają bezpośrednio Naczelnemu Inżynierowi.

2) W skład samodzielnej sekcji szkolenia wewnątrz-zakładowego mogą w zależności od potrzeb wejść następujący pracownicy:

a) kierownik samodzielnej sekcji szkolenia wewnątrz-zakładowego, którym powinien być pracownik posiadający praktykę zawodową w dziedzinie budownictwa i co najmniej 1-roczną praktykę w pracy szkoleniowej;

b) inspektor szkolenia wewnątrz-zakładowego, którym powinien być pracownik posiadający dostateczną praktykę zawodową w dziedzinie budownictwa;

c) starszy referent, którym powinien być wykwalifikowany pracownik biurowy ze znajomością sprawozdawczości, planowania i prowadzenia kancelarii.

3) W uzasadnionych przypadkach, gdy zjednoczenie organizuje szkolenie bezpośrednio na budowach, skład samodzielnej sekcji może być powiększony do 4 pracowników.

§ 4. Na szczeblu zarządów budowlanych, oraz budowlanych przedsiębiorstw powiatowych, baz i równorzędnych zakładów produkcyjnych, w których liczba szkolonych przekracza 100 osób, zostają utworzone stanowiska samodzielnych referentów szkolenia wewnątrz-zakładowego podległe bezpośrednio Głównemu Inżynierowi lub kierownikowi danej jednostki.

Jeżeli w zakładzie produkcyjnym objętych szkoleniem jest mniej niż 100 osób, referent szkolenia wewnątrz-zakładowego obok swych zasadniczych funkcji powinien wykonywać dodatkowe prace, powierzone mu przez kierownika zakładu.

Zakres działania.

§ 5. 1. Do zakresu działania komórek szkoleniowych w zarządach budowlanych i zjednoczeniach oraz w budowlanych przedsiębiorstwach powiatowych i wojewódzkich zarządach budowlanych przedsiębiorstw powiatowych organizujących szkolenie bezpośrednio na budowach należy:

1) współpraca z działem zatrudnienia i innymi zainteresowanymi działami, przy ustalaniu potrzeb liczby szkolonych w poszczególnych zawodach,

2) opracowywanie planów szkolenia oraz sporządzanie sprawozdawczości liczbowej i opisowej dla jednostek nadrzędnych,

3) organizowanie w terenie szkolenia praktycznego i teoretycznego oraz nabór kandydatów przeprowadzony przy współudziale i pomocy Podstawowej Organizacji Partyjnej, Rady Zakładowej, ZMP i Ligi Kobiet oraz zawierania umów ze szkolonymi i szkolącymi,

4) prowadzenie ewidencji punktów szkolenia praktycznego i teoretycznego oraz szkolonych i absolwentów, instruktorów i wykładowców,

5) wystawianie zleceń wypłat za szkolenie wewnątrz-zakładowe dla instruktorów i wykładowców oraz kontrola wydatków zgodnie zobowiązującymi stawkami i przyznanym limitem

6) dopilnowanie opracowania przez personel inżynieryjno-techniczny programów szkolenia, zatwierdzania ich przez naczelnego inżyniera i dostarczenie instruktorom i wykładowcom,

7) czuwanie nad realizowaniem przez instruktorów i wykładowców programów szkoleniowych, a w szczególności:

a) niesienie pomocy instruktorom i wykładowcom w zakresie niezbędnych dla szkolenia materiałów, narzędzi i urządzeń oraz w zakresie organizacji i przeprowadzania zajęć,

b) przeprowadzenie z instruktorami i wykładowcami przynajmniej raz w miesiącu seminarium i metodycznych narad w celu omówienia i zastosowania dziennych planów zajęć najlepszych instruktorów i planów lekcji wykwalifikowanych wykładowców,

c) systematyczne przeprowadzanie hospitacji instruktorów i wykładowców w czasie trwania praktycznej nauki zawodu i wykładów teoretycznych. Wnioski odnośnie ich pracy regularnie omawiane na metodycznych naradach i seminariach.

d) opracowanie wg dni, tygodni i miesięcy tematów programu zajęć (rozkład zajęć), pod kątem powiązania nauki teoretycznej z wytwórczością.

8) Przekazywanie do Zakładowej Komisji Kwalifikacyjnej wniosków o przeprowadzenie egzaminów kwalifikacyjnych po ukończeniu szkolenia.

2. Do prac wymienionych w pkt. 7 lit. a, b, c, d — należy powoływać aktyw spośród najbardziej doświadczonych instruktorów i wykładowców.

§ 6. 1. Do zakresu działania komórek szkoleniowych w centralnych zarządach i w zarządzie budowlanych przedsiębiorstw powiatowych oraz samodziel-

nych sekcji i stanowisk pracy w zjednoczeniach i wojewódzkich zarządach budowlanych przedsiębiorstw powiatowych należy:

1) analiza i korekta planów szkolenia nadzorowanych jednostek przeprowadzana przy współpracy działu zatrudnienia w oparciu o ostatecznie ustaloną wielkość zadań produkcyjnych i wynikłych stąd zmian w zapotrzebowaniu na robotników wykwalifikowanych;
2) opracowanie zbiorczych planów szkolenia oraz analiza i sporządzanie sprawozdawczości;
3) planowanie kosztów szkolenia i ich podział na nadzorowane jednostki;
4) prowadzenie na bieżąco ewidencji czynnych zespołów szkoleniowych w terenie;
5) instruktaż i niesienie pomocy nadzorowanym jednostkom w zakresie ich prac w drodze wydawania wytycznych, odpraw i inspekcji;
6) wnioskowanie i przygotowanie decyzji dla Dyrektora w sprawie organizacji komórek szkoleniowych w nadzorowanych jednostkach (zmiany w etatach, obsada personalna, zorganizowanie nowej względnie likwidacja dotychczasowej komórki szkoleniowej).

2. Ponadto do zakresu działania w/w sekcji należą zagadnienia leżące w gestii Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego a w szczególności:

1) opracowanie w uzgodnieniu z zainteresowanymi działami i Centr. Zarz. Szkolenia Zawodowego planu rzeczowego i finansowego organizacji kursów z oderwaniem od pracy;
2) współpraca z pionem technicznym i z kadrami przy naborze kandydatów do szkół i kursów prowadzonych z oderwaniem od pracy bądź korespondencyjnie,
3) organizowanie praktyk zawodowych, wakacyjnych i dyplomowych,
4) czuwanie nad właściwym doborem wykładowców i realizacją programów nauczania na kursach z oderwaniem od pracy, organizowanych bezpośrednio przez zjednoczenie lub nadzorujący je centralny zarząd,
5) opracowywanie sprawozdań dla Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego Budownictwa Miejskiego z zagadnień wymienionych w pkt. 1 — 4.

Postanowienia końcowe

§ 7. 1. Kierownicy komórek szkoleniowych wymienionych w § 2 i 3 w porozumieniu z Naczelnym Inżynierem opracują szczegółowy podział czynności dla pracowników wchodzących w skład tych komórek.

2. Wszelkie ewentualne kwestie sporne w zakresie działania szkolenia wewnątrz-zakładowego, jakie mogły by wyniknąć, a nie są przewidziane w zarządzeniu powinny być rozstrzygane przez komórkę nadrzędną szkolenia wewnątrz-zakładowego z zachowaniem obowiązującej drogi służbowej.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 4 sierpnia 1953 r.

Minister **R. Piotrowski**

140.

OKÓLNIK Nr 38

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 28 lipca 1953 r.

w sprawie popularyzacji i wzmocnienia opieki nad sportem i kulturą fizyczną.

(L. dz. GM/2/8922/9-12/53)

Kultura fizyczna spełniając ogromną rolę w podnoszeniu zdrowia i obronności kraju, w zwiększeniu wydajności pracy, jest związana — jako ważny element wychowania nowego człowieka — z ogólną pracą i walką, jaką prowadzi nasz naród, budujący podstawy socjalistycznego ustroju.

Ogarnięcie kulturą fizyczną szerokich mas pracujących, troska o wychowanie zdrowego pokolenia, zdolnego do pracy i obrony Ojczyzny — jest w Polsce Ludowej sprawą o znaczeniu ogólno-państwowym.

Umasowienie kultury fizycznej i sportu prowadzi do podniesienia wydajności pracy i umożliwia masom pracującym wzięcie pełnego udziału we współzawodnictwie, dzięki stałemu, systematycznemu umacnianiu tężyzny fizycznej i podnoszeniu stanu zdrowotności.

W celu stworzenia pomyślnych warunków upowszechnienia kultury fizycznej i sportu w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli — polecam co następuje:

1. Dyrektorzy zakładów pracy zainteresują się osobiście działalnością zrzeszeń sportowych na terenie podległych jednostek, zapewniając tym zrzeszeniom, w ścisłej współpracy z organizacjami partyjnymi, związkowymi i ZMP, opiekę i pomoc przez stworzenie właściwych warunków, umożliwiających normalne zajęcia w zespołach sportowych.
2. Na budowach i w innych zakładach pracy należy propagować wśród załóg znaczenie i rolę kultury fizycznej i sportu.
3. Należy przeprowadzić szeroką agitację za pośrednictwem Związku Zawodowego, a zwłaszcza ZMP za wstępowaniem do kół sportowych jak największej ilości członków załogi i w miarę możliwości całej młodzieży, zwracając przede wszystkim uwagę na mieszkańców hoteli robotniczych.
4. Zakłady pracy prowadzące szkolenie zawodowe oraz Centralny Zarząd Szkolenia Zawodowego zwrócą szczególną uwagę na to, by sprawa kultury fizycznej i sportu znalazła właściwe miejsce w programach szkoleniowych oraz by zajęcia sportowe stały się aktywnym wypoczynkiem po nauce i pracy.

Minister **R. Piotrowski**

141.

OKÓLNIK Nr 39

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 lipca 1953 r.

w sprawie przekazania Komitetowi do Spraw Urbanistyki i Architektury części uprawnień władzy naczelnej w stosunku do Wydziałów Budownictwa.

(L. dz. GM/3/8120/53)

Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury utworzony ustawami z dnia 30 grudnia 1950 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 523) i z dnia 10 lipca 1952 r. (Dz. U. Nr 34, poz. 235) rozpoczął działalność.

Do właściwości Komitetu należą w pierwszym etapie jego działalności sprawy wymienione w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 1952 r. w sprawie zakresu działania Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury (Dz. U. Nr 34, poz. 240), a więc również sprawy, które na szczeblu prezydiów rad narodowych należą do właściwości wydziałów budownictwa. Do czasu ustalenia nowej struktury organów prezydiów rad narodowych dla spraw objętych dotychczas zakresem działania wydziałów budownictwa, wydziały te działają w ramach dotychczasowej organizacji z tą zmianą, że w sprawach urbanistyki i architektury właściwą władzą naczelną będzie Prezes Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, w pozostałym zaś zakresie działania — jak dotąd Minister Budownictwa Miast i Osiedli oraz w ramach spraw wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 10 lipca 1952 r. — Minister Gospodarki Komunalnej.

W związku z tym do Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury należy kierować sprawy objęte zgodnie z instrukcją Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 29 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-42, poz. 609) zakresem działania oddziałów: 2, 3 i 4 oraz z oddziału 5 sprawy projektów szkicowych i sprawy Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, jak również analogiczne sprawy aparatu wykonawczego prezydiów rad narodowych w m. st. Warszawie i m. Łodzi.

Praca wydziałów budownictwa w tym układzie częściowego podporządkowania Komitetowi, a częściowego Ministerstwom B. M. i O. i Gospodarki Komunalnej oraz w pewnym zakresie Ministerstwu Rolnictwa ma charakter przejściowy do chwili wprowadzenia w życie przygotowywanych obecnie aktów normatywnych.

Minister **R. Piotrowski**

142.

OKÓLNIK Nr 42
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 lipca 1953 r.

w sprawie zamówień kompletów roczników z lat ubiegłych Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego.

(GM/2/5352/9-12/53)

W związku ze zwiększonym napływem zamówień na komplety z lat ubiegłych Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego, co pociąga za sobą zwiększenie zużycia papieru i zbędne koszty związane z opłacaniem tych zamówień, poleca się co następuje:

§ 1. Zamówienia na kupno brakujących kompletów roczników z lat ubiegłych Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego departamenty (samodzielne wydziały) i centralne zarządy mogą zgłaszać jedynie tylko w tych przypadkach, gdy komplety te są im niezbędne do pracy.

Przed dokonaniem zamówienia należy każdorazowo zapewnić pokrycie finansowe.

§ 2. Przedsiębiorstwa, instytuty i inne jednostki podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli nie są upoważnione do składania zamówień na komplety roczników. Mogą one jedynie zakupywać poszczególne egzemplarze potrzebne im do bieżącej pracy.

Okólnik obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1953 r.

Minister **R. Piotrowski**

143.

PISMO OKÓLNE Nr 74
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 28 lipca 1953 r.

w sprawie wyposażenia sprzętu budowlanego typu ciężkiego w tablice smarowań.

(L. dz. DVIII/2/3919/53)

W wykonaniu zarządzenia Wiceprezesa Rady Ministrów z dnia 1 marca 1953 dotyczącego postanowień uchwały Nr 200 Prezydium Rządu z dnia 29 marca 1952 r. w sprawie obsługi, konserwacji i eksploatacji sprzętu budowlanego typu ciężkiego.

1. Centralne zarządy bud. miejskiego i specjalistyczne w terminie do dnia 20 sierpnia b.r. złożą zapotrzebowanie z podaniem dokładnej charakterystyki sprzętu objętego uchwałą Prezydium Rządu Nr 200 § 7 pkt. 3 na tablice smarowań w ilości sztuk posiadanego sprzętu do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego podległego Centralnemu Zarządowi Sprzętu i Mechanizacji.

2. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego w terminie do dnia 8.VIII ustali sposób zamówienia tablic, warunki realizacji i sposób dystrybucji.

3. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego przygotuje zestawienia zbiorcze zapotrzebowanych tablic smarowań i złoży jako przedstawiciel resortu generalne zamówienie w Centralnym Biurze Obrotu Maszynami.

4. Dystrybucję zrealizowanych tablic smarowań przeprowadzać będzie Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego sukcesywnie wg dostaw Centralnego Biura Obrotu Maszynami.

5. Tablice smarowań należy realizować z funduszów obrotowych.

6. Centralne Zarządy oraz Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego złożą sprawozdania z przebiegu akcji w Departamencie w terminach 1 września oraz 15 września b.r.

p.o. Dyrektor Departamentu Inż. **Wł. Dominik**

144.

PISMO OKÓLNE Nr 77
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 1 sierpnia 1953 r.

w sprawie stosowania przepisów dotyczących zapobieżenia płynności kadr pracowników.

(L. dz. D-III-W-3-33/53)

W celu usunięcia wątpliwości nasuwających się przy stosowaniu przepisów z dnia 7 marca 1950 r. o zapobieżeniu płynności kadr pracowników w zawodach lub specjalnościach szczególnie ważnych dla gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 10 poz. 107) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. w sprawie określenia zawodów i specjalności, do których stosuje się przepisy o zapobieżeniu płynności kadr pracowników (Dz. U. z 1950 r. Nr 18, poz. 153 i z 1951 r. Nr 63, poz. 431), Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Departament Kadr wyjaśnia co następuje:

1. Powołane we wstępie ustawa i rozporządzenie obowiązują z wyjątkiem § 3 rozporządzenia, który stracił moc z dniem 25 kwietnia 1952 r.

2. Zatrudnionym w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli pracownikom, objętym przepisami o zapobieżeniu płynności kadr, Minister wydaje nakaz pracy na podstawie art. 3 powołanej we wstępie ustawy z dnia 7 marca 1950 r.

3. Pracownikom, objętym § 3 ust. 1 powołanego rozporządzenia, może być wydany nakaz pracy jedynie w przypadku, gdy pracownicy ci do dnia 25 kwietnia 1952 r. tj. do dnia wygaśnięcia obowiązku pracy, wynikającego z § 3 ust. 1 powołanego rozporządzenia nie przepracowali pełnych dwóch lat.

   W tym przypadku nakaz pracy objąć może tylko okres czasu, który w sumie z już przepracowanym okresem nie przekracza 2 lat (np. pracownik przystąpił do pracy w dniu 25 października 1950 r., a więc do dnia 25 kwietnia 1952 r przepracował półtora roku; nakaz w tym przypadku może być wydany tylko na pół roku.

4. Z wnioskiem o wydanie nakazu pracy występuje zakład pracy, w którym pracownik jest zatrudniony.

   Wniosek powinien zawierać:

   a) szczegółowe dane, dotyczące pracownika,

   b) uzasadnienie konieczności pozostawienia pracownika w zakładzie pracy.

   W przypadku konieczności wydania nakazu pracownikom, wymienionym w pkt. 3 pisma, wniosek powinien zawierać ponadto:

   a) wyjaśnienie powodów, które — zdaniem kierownika jednostki organizacyjnej — skłaniają pracownika do odejścia z zakładu pracy,

   b) stwierdzenie, że przeprowadzona rozmowa z danym pracownikiem przez kierownika jednostki organizacyjnej nie skłoniła pracownika do pozostania nadal na zajmowanym stanowisku bez konieczności wydania nakazu pracy.

   Wnioski o wydanie nakazu pracy nie zawierające powyższych danych nie będą rozpatrywane.

5. Z wnioskiem o wydanie nakazu pracy nie należy występować w stosunku do osób zatrudnionych w aparacie administracyjnym na stanowiskach kierowniczych, z uwagi na odpowiedzialność związaną z tym stanowiskiem, które narzucanie nakazem pracy jest niecelowe.

6. W celu umożliwienia właściwej gospodarki kadrami technicznymi kierownicy zakładów pracy obowiązani są do natychmiastowego zawiadamiania Ministra poprzez Departament Kadr o przypadkach wymówienia umowy o pracę przez osoby, objęte przepisami o zapobieżeniu płynności kadr oraz o przypadkach konieczności rozwiązania z tymi osobami umowy o pracę lub stosunku służbowego.

7. Przestają obowiązywać pisma okólne Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 16 z dnia 30 maja 1952 r. w sprawie trybu postępowania w przypadkach rozwiązywania umów o pracę lub stosunku służbowego przez osoby objęte rozporz. Rady Ministrów z dnia 17.IV.1950 r. L. dz. D-II-W-2-25/5419 oraz Nr 131 z dnia 29 października 1952 r. w sprawie stosowania przepisów dotyczących zapobieżenia płynności kadr pracowników (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 19 poz, 227),

Dyrektor Departamentu Kadr **E. Gradowski**

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Plac Dzierżyńskiego 3/5.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli prenumerata roczna — 36 zł. Cena pojedyńczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski. Warszawa, Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 378 — 412 — 18 część 25. dział 5 rozdział 17, wpływy z wydawnictw. —

ODBIORCA:

Opłata uiszczona ryczałtem.

Cena 2 zł.

Drukarnia Akcydensowa. W-wa, Tamka 3. 4.000. Zam. 1886 z dn. 12.VIII.53. Podpisano do druku 31.VIII.53. Druk ukończono 2.IX.53.